

ефективного середовища як простору освітньо-мовного розвитку особистості. Розробка таких технологій повинна проводитись відповідно до принципу мотиваційної готовності до реалізації професійної мовної свідомості в професійній діяльності.

Таким чином, отримані знання реалізуються в професійній діяльності. Подібний взаємозв'язок є важливою складовою професійної мовної свідомості.

Список використаних джерел

1. Алексеев С. С. Введение в юридическую специальность. Москва : Юрид. лит., 1976. 256 с.

***Шейда Олена Миколаївна,**
курсант Навчально-наукового
інституту № 1 Національної
академії внутрішніх справ*

***Науковий керівник:**
Завальний Андрій Миколайович,
завідувач кафедри теорії держави та права
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент*

ВИДИ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Будь-яке правопорушення несе за собою моральну і, головне, юридичну відповідальність. Держава, в процесі охорони, застосовує до правопорушників засоби карального примусу, тобто завдає правопорушнику втрати особистого, організаційного і матеріального характерів.

Юридична відповідальність – вид соціальної відповідальності, що полягає в застосуванні державою до правопорушника певних заходів примусу, передбачених санкціями правових норм. Єдиною підставою для юридичної відповідальності є склад правопорушення. Якщо поведінка суб'єкта не має ознак правопорушення, то ця особа не підлягає юридичній відповідальності.

В юридичній науці є два аспекти розуміння юридичної відповідальності:

1) позитивна (перспективна або заохочувальна) – передбачає заохочення за виконання корисних для суспільства і держави варіантів поведінки;

2) негативна (ретроспективна або охоронна) – передбачає покарання за правопорушення.

Головні ознаки юридичної відповідальності:

1) це один з видів державного примусу у формі каральних і право відновлювальних заходів;

2) це негативна реакція держави на правопорушення та суб'єкта, винного в його вчиненні;

3) вона виникає тільки за наявності правопорушення;

- 4) вона здійснюється лише за умови встановлення складу правопорушення;
- 5) вона має зовнішній характер;

6) вона здійснюється компетентним органом відповідно до закону та при дотриманні певного процедурно-процесуального порядку та форм;

7) вона виражається в обов'язку особи (правопорушника) зазнати певних втрат особистого, організаційного чи матеріального характеру.

Залежно від видів правопорушень розрізняють також види юридичної відповідальності:

1) кримінальна відповідальність – полягає в застосуванні виду й міри кримінального покарання до винної у вчиненні злочину фізичної особи;

2) адміністративна відповідальність – полягає в накладенні на винних фізичних осіб (в окремих випадках – юридичних осіб), які порушили правила поведінки, що діють у сфері державного управління та інших урегульованих адміністративним законодавством сферах, адміністративних стягнень (штраф, втрати спеціальних прав, попередження та інші);

3) цивільно-правова відповідальність – полягає в накладенні цивільно-правових стягнень (неустойки, штрафу, пені, відшкодування збитків) на фізичну чи юридичну особу за невиконання або неналежне виконання зобов'язань, або за заподіяння позадоговірної майнової шкоди, а також за порушення деяких особистих немайнових прав (честь, гідність, ділова репутація);

4) дисциплінарна відповідальність – здійснюється у формі накладення адміністрацією підприємств, установ, організацій дисциплінарних стягнень внаслідок порушення дисципліни. Розрізняють види дисциплінарної відповідальності: трудову, військову, службову, навчальну та інші;

5) матеріальна відповідальність – різновид юридичної відповідальності працівника за майнову (матеріальну) шкоду, заподіяну підприємству, установі, організації внаслідок порушення покладених на нього трудових обов'язків;

6) конституційна відповідальність – особливий вид юридичної відповідальності, що має складний політико-правовий характер, настає за вчинення конституційного правопорушення та знаходить свій вияв у передбачених конституційно-правовими нормами особливих несприятливих наслідках для суб'єкта конституційного делікту [4].

Також у юридичної відповідальності є те, що відрізняє її від звичайного терору – принципи та підстави для здійснення юридичної відповідальності.

Принципами юридичної відповідальності є:

1) принцип законності – юридична відповідальність настає за ті діяння, які передбачені законом, застосовується у суворому дотриманні визначеного законом порядку; юридична відповідальність настає лише перед передбаченими законом компетентними органами; юридична відповідальність передбачає конституційність закону, що встановлює міру відповідальності; незнання законів не звільняє від відповідальності (ст. 68 Конституції України);

2) принцип доцільності – вимагає: індивідуалізації державно-примусових заходів залежно від тяжкості правопорушення та властивостей правопорушника; пом'якшення та навіть відмови від застосування мір відповідальності за наявності можливості досягти її мети іншими шляхами;

3) принцип невідворотності – неминучість настання відповідальності правопорушника; оперативність вжиття заходів відповідальності за скоєне правопорушення; професіоналізм та сумлінність діяльності правоохоронних органів; ефективності заходів, які застосовуються до правопорушника;

4) принцип своєчасності – можливість притягнення правопорушника до відповідальності протягом часу, не дуже віддаленого від факту правопорушення;

5) принцип справедливості – за протиправний вчинок відповідає той, хто його здійснив; кримінальне покарання не встановлюється за проступки; при визначенні мір покарання та стягнень не повинна принижуватися людська гідність; не має зворотної сили закон, що встановлює чи посилює відповідальність; встановлюється тільки одне покарання за одне правопорушення (ст. 61 Конституції України) [4].

Підстави для юридичної відповідальності – це сукупність обставин, наявність яких і робить юридичну відповідальність можливою й належною. Відсутність сукупності таких обставин виключає таку відповідальність.

Відрізняють такі підстави:

1) підстави притягнення до юридичної відповідальності – це сукупність обставин, наявність яких робить юридичну відповідальність можливою;

2) підстави настання юридичної відповідальності – це сукупність обставин, наявність яких робить юридичну відповідальність належною, тобто: факт учинення небезпечного діяння (правопорушення) – фактична підстава; наявність норми права, яка забороняє таку поведінку та встановлює відповідні санкції – нормативна підстава; відсутність підстав звільнення від юридичної відповідальності; наявність правозастосовного акта – рішення компетентного органу, яким покладається юридична відповідальність, визначаються вид та міра державного впливу – процесуальна підстава [3].

Отже, з'ясування і вивчення проблеми юридичної відповідальності має дуже важливе пізнавальне значення, оскільки їх сукупність дає узагальнену характеристику відповідальності у праві. Таким чином, хоча в законодавстві термін «відповідальність» і вживається в різних аспектах, але, юридичною відповідальністю в спеціальному, правовому сенсі можна вважати тільки відповідальність за скоєння протиправних діянь. В юридичній відповідальності знаходить своє вираження Право в цілому, відповідно до якої будується правове регулювання в суспільстві.

Список використаних джерел

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.

2. Теорія держави і права у схемах і визначеннях: Навч. посіб. / О. В. Бабкіна, К. Г. Волинка. – К.: МАУП, 2004. – 144 с.

3. Теорія держави і права [Текст] : навч. посіб. / [А.М. Колодій, В.В. Копейчиков, С.Л. Лисенков та ін.] ; за заг. ред.: С.Л. Лисенкова, В.В. Копейчикова ; М-во освіти і науки України, Акад. адвокатури України. - Київ : Юрінком Інтер, 2003. – 368 с.

4. Теорія держави і права [Текст] : підручник / О. Ф. Скакун; М-во освіти і

науки, молоді та спорту України. – Вид. 3-тє, доповн. і переробл. – К. : Прав. єдність : Алерта, 2012. – 524 с.

Шуляковський Олексій Вікторович,
*студент за ОР «Бакалавр»
юридичного факультету,
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка*
Науковий керівник:
*Теремцова Ніна Володимирівна,
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри теорії права та держави
юридичного факультету,
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка*

РЕАЛІЗАЦІЯ НОРМ ПРАВА ЩОДО ПРАВОМІРНОЇ ПОВЕДІНКИ

У літературі реалізація норм права розглядається як процес втілення правових приписів у поведінці суб'єктів та їх практичній діяльності щодо здійснення суб'єктивних прав та виконання юридичних обов'язків [9, с. 216]. Реалізацію норм права також можна розглядати як діяльність суб'єктів, сформовану відповідними мотивами і поставленими цілями для задоволення суб'єктивних потреб. Реалізацію норм права розуміють як фактичне здійснення правових приписів у поведінці та діяльності суб'єктів права [2, с. 127]. Саме через реалізацію норм права досягається результат, зміст якого був закладений законодавцем при виданні норми права [8, с. 208].

Реалізація норм права – це втілення розпоряджень правових норм у правомірній поведінці суб'єктів права, в їх практичній діяльності, її можна розглядати як процес і як кінцевий результат [3, с.218].

На першому етапі відбувається процес закріплення природних прав, даних людині від народження позитивним правом. Права людини є складовим елементом природного права. Для реалізації цих прав необхідне визнання їх державою. Тобто, необхідно надати правам людини форми закону, що відбувається шляхом їх конституційного закріплення та деталізації у поточному законодавстві.

На другому етапі закон через певні механізми набуває певної форми, яка закріплює суб'єктивні права та юридичні обов'язки суб'єктів. Такими механізмами є: конкретизація закону в підзаконних актах; пояснення норм права у актах офіційного тлумачення; наявність процесуальних норм, які регулюють порядок прийняття, застосування та виконання закону; наявність різноманітних актів застосування права.

На третьому етапі відбувається власне реалізація права, безпосереднє